

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. augusztus 5. k e d d

bb.1. a vöröskereszt zászlaja alatt: életörök a vizparton -
ajánlkozó tf-esek, tanácsi közöny

1/az/mm/zsu pr

1980. augusztus 5.

sikeres volt a bemutatkozás, röpke hónap alatt négy
fuldoklót mentettek ki az örvénylő vízből, hoztak vissza a
hullámsírból tavaly a vöröskereszt baján alakult első vízi-
mentő alegységének tagjai. Idén újabb mentőcsapatok álltak
munkába, strázsálják egy másik dunaparti helység fadd-dombori,
továbbá a szamoszug, s a bánki tó fürdőhelyeit. az uttörőket
megillető érdem, a testnevelési főiskolásoké, akik - a speciális
kiképzésre jelentkezve - a vakációban önzetlenül társadalmi
felajánlasként vállalták, hogy segélyszolgálatot teljesítenek
a vizek partján a magyar vöröskereszt lobogója alatt. az
idén már oktatókká léptek elő, követőik felkészítésében már
nekik jutott a főszerep.

akárki nem lehet vízimentő, orvosi vizsgálaton dől el,
ki alkalmas erre a veszélyes feladatra, még az erős, egészséges
jó uszónak is fáradtságos munkával - edzéssel kell elsajátítania
a mentőakció fortélyait, különben a saját életét kockáztatná.
a jószándék kevés, ezért voltak kénytelenek a vöröskereszt
illetékesei egyelőre megtagadni a „működési engedélyt”, a ve-
lencei tavon szerveződő csoporttól, a mentő-jelölteket további
tanulásra serkentvén.

/folyt.köv./

-1-

gp

bb.1./a vöröskereszt ... folyt./zsu

a vöröskereszt országos központjában elmondták: az a szándékuk, hogy a szervezet különleges segélyszolgálatának különböző egységei - a nagyhirű barlangi mentők, a hegyi-mentőszolgálat, a különböző rendezvényeken, tömegmegmozdulásokon munkahelyeken készenlétben álló elsősegélynyújtó csoportok - mellé hatókörében is felzárkózzék a vízi mentőszolgálat.

vállalkozók akadnak: sportolók, főként uszók, s evezősök, edzők, uszómesterek, diákok, if-es és testnevelésszakos hallgatók, s a legkülönbözőbb foglalkozású áldozatkész emberek sora vállalná szabadidejében anyagi ellenszolgáltatás nélkül a feladatot, az idén megalakulhatott volna a balaton több fürdőhelyén a vöröskereszt vízi-mentőállomása.

a felszerelésről csakugy, mint a meglévőkről a vöröskereszt gondoskodna, ám a tóparti települések tanácsai eddig nem karolták fel az ügyet, pedig célszerű lenne megfontolni, hogy a tanácsok adjanak-e helyet, nyújtsanak-e ellátást - mert ezen mulik a dolog! - a mentőcsoportoknak, hiszen az idevágó rendelkezések értelmében a fürdésre kijelölt partszakaszok őrszolgálatának megszervezésére amugy is kötelesek, a fizetett alkalmazottként dolgozó örök többségének felkészültsége elmarad a vöröskereszttesektől.

a már működő négy mentőegység tevékenységének tapasztalatai bizonyítják, hogy a szolgálat tagjai már jelenlétükkel visszariasztanak sok felelőtlen embert a vakmerő, kockázatos uszómutatványoktól, segítséget nyújtanak a vízirendészet munkájához, s nagyon sok részorulót - szerencsére sokkal többet mint fuldoklót - részesítenek elsősegélyben a parton, sérültet kötöznek, rosszulléttel küszködőnek gyógyszerrel adnak, istápolják a napszúrástól szenvedőt./mti/

.-.-

-2-

BP

bb.2. továbbfejlesztik a falusi könyvtár-hálózatok rendszerét

i/ár/z/zsu pr

1980. augusztus 5.

országszerte mind több település kapcsolódik be a háromezernél kisebb lélekszámú falvak könyvtárellátásának korszerű rendszerébe. a néhány évvel ezelőtt veszprémben megvalósított módszer lényege: a megye központi könyvtára, illetve a járási báziskönyvtár gondoskodik arról, hogy a szétszórt, apró települések kölcsönzöhelyei folyamatosan cserélődő, friss könyvállományhoz jussanak. így megszüntethetik az anyagi eszközök szétaprózottságát, és a kisközségben élőknek is a városokéhoz hasonló szintű könyvtári szolgáltatásokat nyújthatnak.

településeink nyolcvan százalékának háromezernél kevesebb lakója van, ám ezekben a falvakban él az összlakosság több mint egynegyede. mintegy két és félmillió ember művelődését, kikapcsolódását szolgálják tehát - sok esetben egyedüli intézményként - az itt működő könyvtárak. gyarapodásuk azonban nem képes követni az igényeket, sok érdekes, újonnan megjelenő mű megvásárlására már nem jut pénz. emellett a könyvtárosok nagy része nem szakképzett, s az adminisztrációs feladatok rengeteg időt vonnak el az érdemi munkától.

a könyvtártudományi és módszertani központ tájékoztatása szerint a kulturális ellátás javítását szolgáló kezdeményezés lényegében egy jól bevált szervezeti forma kiterjesztése: számos nagyvárosban: - így budapesten a szabó ervin könyvtár - a központi gyűjtemény fiókhálózatában kölcsönzik a köteteket, ezuttal tehát a városokban működő rendszert alkalmazzák nagyobb területű közigazgatási egységekre.

a vidéki fiókkönyvtárak hálózata sem teljesen új magyarországon, hiszen a felszabadulás után sokhelyütt így szervezték meg a nyilvános közkönyvtárakat, s csak évekkel később önállósultak a falusi kölcsönzöhelyek. vas megyében, ahol igen sok az apró település, mindmáig megtartották a járási báziskönyvtárak rendszerét. ám a veszprémiek 1977-ben megkezdett sikeres kísérlete kellett ahhoz, hogy véglegesen bebizonyodjék: a könyvek körforgása az eddiginél jobban bevonja a vidéken élőket kulturális életünk vérkeringésébe.
/folyt.köv./

-3-

BP

bb.2./továbbfejlesztik ... folyt./zsu

a fiókhálózat központjaul kijelölt báziskönyvtárak szakemberei állítják össze a falvaknak címzett „szállitmányokat”, amelyekbe mindig belekerülnek a magyar és a világ-irodalom könyvujdonságai, a frissen kiadott szakkönyvek, ismeretterjesztő munkák is. az anyagot két-három hetenként tervszerűen cserélik, a helyi könyvbarátok által már „elfogyasztott”, köteteket egy másik falu lakói kölcsönözhetik ki. a községi fiókokban csupán a lexikonokat, kézikönyveket, s a leggyakrabban keresett klasszikus szépirodalmi műveket őrzik állandó gyűjteményként.

a folyamatosan cserélődő kötetekkel lényegében ugyanazt a választékot kínálják mindenütt az olvasóknak, mint a nagy könyvtárak, csupán nem egy időben. a központi ellátásba bekapcsolt községekben a tapasztalatok szerint jóval többen koptatnak a kölcsönzohelyek ajtaján mint korábban.

az utóbbi években számos ország részben kezdtek hozzá az új-rendszer kiépítéséhez, jelenleg borsodban a miskolci-járás, baranya több járása, valamint zala és nógrád megye vialósi-totta meg a könyvtárhálózatot. a közeljövöben tovább bővül a könyvtárbázisok száma, a tervek szerint a dunántul szétszórt településű járásaiban, valamint az alföld tanyavidékein mindenütt létrehozzák e hálózatokat. az erre vállalkozó intézményeket anyagi támogatással is segíti az országos közművelődési tanács./mti/

--

bb.3. bartók emlékház

i/kp/s/zsu pr

1980. augusztus 5.

bartók béla életének és művészi munkásságának nagy értékű emlékei: könyvtára, kéziratái, személyes használati tárgyai, az őt körülvevő butorok - köztük saját gyűjtésű népi hangszerei és butorai - is helyt kapnak abban az emlékházban, melyet a művész utolsó magyarországi otthonából alakítanak ki.

/folyt.köv./

BP

-4-

bb.3./bartók ... folyt./zsu

már végéhez közelednek az építészeti munkálatok, a ii. kerületi csalán utcai villán, s a tervek szerint ez év végén megkezdődhet a zeneköltőnek leghosszabb ideig - 1932-től 1940-ig-otthont adó ház berendezésének korhü visszaállítás.

a háromszintes épület legfelső emeletén kiállítóterem kap helyt, s ezen a szinten rendezik be - a hozzátartozók: pász-tory ditta és ifjabb bartók béla elmondása alapján - a művész dolgozószobáját is. itt láthatják majd a látogatók a bartók archivumtól átvett könyvtár köteteit a művész bejegyzéseivel, a korabeli bartók kottákat, kéziratokat és műsorfüzeteket, illetve azok másolatait, valamint bartók zeneszerzői, zongora-művészi és pedagógusi tevékenységéről készült fotókat. a művész magyarországi, erdélyi, szlovákiai, törökországi népzene gyűjtő munkásságának emlékei is szerepelnek az állandó tárlaton: a magyar tudományos akadémiának írt tudományos munkái, az összegyűjtött népművészeti tárgyak, faragott butorok, kerámiák, hangszerek és ruhák. bartók személyes tárgyainak - köztük zongorájának kedvelt bőrfotelének, sakk-készletének, sétatotjának, bogár-, ásvány- és növénygyűjteményének - bemutatását a bartók archivum mellett a hozzátartozók támogatása teszi lehetővé.

az épület első emeletén koncerttermet alakítanak ki a tervezők, a mintegy 80 ember befogadására, tehát kamarajelle-gű hangversenyek megtartására alkalmas teremben bartók-koncerteken kívül ifjusági, illetve egyéb közművelődési zenei programot és előadást szerveznek majd. ezekhez felhasználják a magyar rádió és televíziótól átjátszásra megkapott gazdag hang- illetve filmanyagot is. a földszinti előtérben a tervek szerint többek között kottákat, könyveket és hanglemezeket is lehet majd kapni. a gondosan kialakított kertben helyezik el varga-imre, kossuth-díjas szobrászművész egészalakos bartók szobrát, s a szép környezetben szabadtéri koncerteket is hallgathatnak a látogatók.

a fővárosi tanács támogatásával - a budapesti történeti muzeum szakembereit, belsőépítészeket, az mta bartók archivuma, valamint a hozzátartozók segítségével - kialakítandó muzeum-épület a művész születésének 100. évfordulója alkalmából, 1981. márciusában adják át a közönségnek./mti/

--

BP

-5-

bb. 4. kos- és kocaárverés az omék-on

t jf/pá/sl/kné hgy 1980. augusztus 5.

az augusztus 19. - szeptember 4. között megrendezésre kerülő országos mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás és vásár érdekessége lesz az állatbemutató, amelyen ezuttal - mintegy felelevenítve a régi kiállítási hagyományokat - kos- és kocaárverésre is sor kerül. a vásáron 120 merino juh kerül „kalapács alá”, ezzel az országos takarmányozási és állattenyésztési felügyelőség igyekszik elősegíteni, hogy minél jobb tulajdonságokkal rendelkező tenyészállatokhoz jussanak a tenyésztők. a kosok árverését a juhok kiállítási részlegében augusztus 28-án rendezik meg. száznegyven kocasüldőt is értékesítenek; szeptember 2-án tartják meg az árverést az omék sertésistállójában. /mti/

- . -

bb. 5. jókai nyomában - magyar-szlovák közös kiadvány az író életéről

ráb/kz/kné hgy 1980. augusztus 5.

jókai nyomában címmel új kiadvány jelenik meg rövidesen a bratislavai madách kiadó és a budapesti móra kiadó közös gondozásában. a szerző, szénássy zoltán irodalomtörténész, komarnoi pedagógus évtizedes kutatómunkával gyűjtötte össze a jókai-irodalom eddigi eredményeit, tényeit és azokat új adatokkal kiegészítve mutatja be az író, a magyar romantika nagy alakját. a szerző végigvezeti az olvasót jókai egész életútján, a komáromi vármegyeházától - a kerepesi temetőig, a bölcsőtől a koporsóig. a komarnoi irodalomtörténész részletesen bemutatja az író és szülővárosa bensőséges kapcsolatait és az észak-szlovákiai tájak, városok jókaira gyakorolt hatását.

a kötet Magyarországon a móra kiadó közvetítésével kerül majd forgalomba. /mti/

- . -

- 6 -

BP

bb. 6. megjelent a 4. balatoni műsorfüzet

szé/kz/kné hgy 1980. augusztus 5.

augusztus első napjaiban a nyaralóvendégek kezébe kerül a balaton part kulturális-, szórakoztató- és sportprogramjának idei negyedik műsorfüzete. a 300.000 példányban megjelent füzet az augusztusi főszezon és a szeptemberi utószezon eseményeiről ad tájékoztatót. a magyar, angol és német nyelvű ismertetőből kiderül, hogy a korábbinál jóval gazdagabb a főszezon programja: a következő hetekben még mintegy 200 rendezvény között válogathatnak a nyaralók és a kirándulók. a többi között folytatódik a komolyzenei koncertsorozat tihanyban, keszthelyen, kőröshegyen és boglárlellén. számos folklórbemutatóra kerül sor és újabb képzőművészeti kiállítások nyílnak.

részletes programleírást ad a füzet a kirándulási lehetőségekről, a különféle látványosságokról és az idegenforgalmi szolgáltatásokról. megtalálható a kiadványban a máv és a mahart menetrendjének balatoni kivonata is. /mti/

- . -

bb. 7. édesvizi halfeldolgozó épül a mecsekben - határidő előtt üzembe helyezik

ígó/kz/kné hgy 1980. augusztus 5.

európa legnagyobb édesvizi halfeldolgozója épül a mecseki hegyháton levő bikali állami gazdaságban: évente ötezer tonna élőhalból készít majd konyhakész termékeket. ennél nagyobb üzem csak a tengerparti országokban működik és azok kizárólag tengeri halat dolgoznak fel. kontinensünkön nem is találtak megfelelő modellt a magyar szakemberek, az óceánon túl gyűjtötték össze a szükséges módszereket, tapasztalatokat.

/folyt. köv./

- 7 -

BP

bb. 7. /édesvízi..... folyt./kné

most gyorsított ütemben épül a hatalmas üzem. a beruházás 1978 végén kezdődött meg és elkészülésének határideje: 1981. január 1. mindenfajta építési jellegű munkát a gazdaság maga végez el és az ehhez szükséges munkaerőt is, házon belül, találták meg a szocialista brigádok vállalásában. valamennyi brigád - függetlenül a tevékenységi területétől - képességének megfelelően részt vett, illetve részt vesz a nagy munkában. összefogásuk eredményeként sikerült az amugyis rövidre tervezett beruházási időt tovább csökkenteni és - előreláthatóan - már október elején üzembehelyezhetik a halfeldolgozót.

az épülő üzemben megkezdődött az utolsó munkafázis: a belső szerelés. a feldolgozó gépsort egy nszk-beli cég szállította, egyben vállalta a dolgozók betanítását is. a munkások jelentős része technikai képzettséggel rendelkezik, hiszen a teendőjük többnyire a gépek, berendezések irányítása lesz. az automatizáltságnak köszönhetően egy műszakban mindössze száz ember dolgozik majd az üzemben.

a tengeri hal csökkenő kínálata valóságos árrobbanást idézett elő a világpiacra, ennek következtében a tengerparti országokban is fokozódik a kereslet az édesvízi hal iránt. biala a magyar haltermelési rendszer vezető gazdasága, saját tavaiban már a nemzetközi szintet meghaladó - hektáronként 1,6 tonnás halhozamot ért el. a feldolgozó üzembe kerülő nyershal nagyobb részét maga termeli meg, a többit a rendszer dunántúli taggazdászai szállítják. a hazai ellátás megjavítása a fő feladat, de exportra is jut a termékekből. a recepturát a szegedi élelmiszeripari főiskola dolgozta ki a magyar fogyasztói ízlésnek megfelelően. /mti/

- . -

- 8 -

BP

bb. 8. föld-árapály vizsgálatok

i/k/tr/gw pr

1980. augusztus 5.

kevesen gondolnák: mint a tenger, hullámzik a föld is. a föld árapály, amelyet a tengerekéhez hasonló hatás, a hold és a nap gravitációja kelt, bolygónk egészét deformálja, és a felszínen lévő pontok nyugalmi helyzetünkhöz viszonyítva naponta többször, mintegy 10 centiméter amplitudójú mozgást végeznek. e mozgást hazánkban is rendszeresen figyelik: a magyar tudományos akadémia geodéziai-geofizikai F és kutatóintézetében, az eötvös loránd tudományegyetem geofizikai tanszékén és a magyar állami eötvös loránd geofizikai intézet tihanyban működő obszervatóriumában.

a föld belsejében levő állapotokról azért adnak képet a felszínen mért adatok, mert bolygónk rugalmas testként viselkedik, s a felszínen tapasztalt elmozdulások mértéke a nagy, több ezer kilométeres mélységek rugalmas tulajdonságaitól függ. mivel a hold és a nap mozgását a szakemberek nagy pontossággal, előre meghatározhatják, elméletileg következtethetnek az árapály változásokra is. ennek az elméleti hatásnak a mértel való összehasonlítása a kutatások alapja.

a vizsgálatokhoz nagyteljesítményű elektronikus számítógépek szükségesek, és mivel a mért és a számított árapály összehasonlítása rendkívül nagy pontosságú munkát igényel, hosszú évek óta több tucat szakember fáradozik azon, hogy mind tökéletesebb matematikai eljárást dolgozzanak ki.

s hogy nem öncélúak az árapály-vizsgálatok, jól bizonyítja, hogy épp ezekkel a kutatásokkal vált egyértelművé: bolygónk magva folyadék, s megállapíthatták azt is, hogy a föld sokszorta rugalmasabb tulajdonságokkal bír, mint a legkiválóbb acél. a szilárd föld és a világ-óceánok árapály, ezenkívül a föld fejlődésének és mutatójának is vizsgálati eszköze.

mint ismeretes, a napok hossza állandóan, - ha igen lassan is, - növekedik. a tengely-körüli forgás lassulását elsősorban az árapály-hatás magyarázza. egyebek között megállapították, hogy 500 millió évvel ezelőtt egy év a mai 365.25 nappal szemben 410 nappal állt. ez a jelenség fontos szerepet játszott bolygónk történetében, elsősorban a hold és a föld társasviszonyának létrejöttében és kialakulásában volt döntő jelentőségű.

/folyt.köv./
08.00/gw

- . -

- 9 -

840
M

bb. 8. /föld-árapály.... folyt./gw

a föld árapály-vizsgálata azonban nemcsak ilyen elvont kérdések megoldásában segít. ismerete es figyelembevétele nélkül nem lehet például a gravitációs erőterületi változást megfelelő pontossággal meghatározni, pedig ez a geodézia és a nyersanyagkutató számára nélkülözhetetlen, elsőrendű fontosságú adat. másik alkalmazási terület a földrengések előrejelzésével kapcsolatos. észrevették ugyanis, hogy meglehetősen szoros kapcsolat van a földrengések kipattanása és az árapály között: sokkal nagyobb a földrengések száma az árapályhatás maximumakor, mint a minimumának idején. természetesen nem arról van szó, hogy a hold és a nap váltják ki ezeket a pusztító jelenségeket. az általuk keltett gravitációs hatás csak az a csepp, amelytől kicsordul a pohár. a földrengések előtt a köpenyben és a kéregben hatalmas energiák halmozódnak fel az idők során. kiszabadulásuk akkor történik, amikor ez az energia egy kritikus szintet túllép. ha csak nagyon kevés hiányzik ehhez, ezt a parányi energiát a hold és a nap gravitációs hatása pótolja ki.

a magyar kutatások bekapcsolódva egy nagy területre kiterjedő mérés-sorozatba, két kérdésre kerestek választ. szovjet, csehszlovák, nszk-beli tudósokkal közösen azt vizsgálták: a föld rugalmas reakciója különböző helyeken eltérő-e vagy sem. választ kerestek arra is, hogy a tengerek árapályja hogyan hat a szilárd föld hasonló jelenségeire. a nagypontosságú mérések azt mutatták, hogy a vizsgált területeken a föld rugalmas reakciója teljesen egyforma volt. a másik mérés-sorozat viszont váratlan eredményt hozott. az óceáni hatások vizsgálatánál kitűnt ugyanis, hogy a világóceánokra meghatározott árapály-térképek nem minden esetben olyan pontosak, mint azt korábban feltételezték. ez az óceánkutatók számára értékes eredmény szép példa arra, hogyan segíthetik különböző tudományágak egymás fejlődését. a geofizikai intézet méréseinek tervezésekor ugyanis még csak nem is gondolhattak volna arra, hogy a nemzetközileg elfogadott óceáni árapály-térképek kritikájával is foglalkoznak majd. a föld árapály vizsgálatait tovább folytatják. /mti/

08.10/gw

- 10 -

bb.9. bőrpótlás - kenderrel

dob/kz/ig hgy

1980. augusztus 5.

a drága és részben importált bőryananyagok helyettesítését szolgálja a kenderfonó és szövőipari vállalat egyik kender-szövet újdonsága. a rendkívül sűrű szövésű, műgyantával impregnált anyagból a kooperáló bőrfeldolgozó vállalatok iskolatáskákat, utazótáskákat gyártanak. a mintaszállítmányok nyugateurópai megrendelők tetszését is megnyerték, s jelentős megrendelést adtak natur anyagból készülő diplomata táskákra. /mti/

--

bb.10. halálos balesetek

mm/ig hgy

1980. augusztus 5.

bács megyében csávoly belterületén schön tibor 31. éves gépkocsivezető bajai lakos tehergépkocsival áttért az uttest baloldalára és ott összeütközött a vele szemben haladó autóbusszal. schön tibor olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a teherautó vezetője nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezetett. tovább folyik a vizsgálat.

cegléd belterületén egy személygépkocsi elütötte a kerékpárján közlekedő özvegy koncz danielné 72 éves nyugdíjas helyi lakost, aki olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a kerékpáros szabálytalanul és figyelmen kívül kanyarodott.

veres istván 24 éves segédmunkás baji lakos fürdés közben a tatai nagytóba fulladt. a baleset vizsgálatát a rendőrség megkezdte. /mti/

--

1130
17

- 11 -

bb.11. keszthelyi kastélykoncert, nyári színház, kirakodó vásár - balatoni nyár

i/szé/ár/z/ig/pr hgy 1980. augusztus 5.

nem kényeztette el az időjárás az idei nyár első felében a balaton partján plhenőket - talán ezért is kísérelte a korábbinál élénkebb érdeklődés az üdülőhelyeken szervezett kulturális programokat. ám hozzájárult a rendezvények sikeréhez az is, hogy - a balatoni intéző bizottság tapasztalatai szerint - minden eddiginél gazdagabb műsorkínálatról gondoskodtak erre a nyárra a szervezők.

a balatoni nyaralóhelyek mintegy 10 millió idei látogatójának összeállított programban a külföldi és a hazai vendégek, valamint a különböző korosztályok igényeit egyaránt figyelembe vették, s gondoltak arra is, hogy valamennyi tóparti területre jusson elegendő a kulturált szórakoztatás minden műfaját képviselő műsorokból. az eligazodást angol, német és magyar nyelven megjelent műsorfüzetek könnyítik meg, amelyek ezuttal - az előző évektől eltérően - már a szezon kezdetekor az érdeklődők kezébe kerültek. a tájékoztató kiadványok lapjai, s az üdülőhelyi plakátok a nyár hátralévő heteire is változatos kulturális eseményeket ígérnek az üdülőknak.

/folyt.köv./
11.00/ig

bb.11. /keszthelyi kastélykoncert folyt./ig

a balaton mentén rendezett színvonalas komolyzenei hangversenyeket a hazai zenebarátok mellett már mind több külföldi turista is számontartja. a keszthelyi kastély kamarakoncertjein például gyakran tíz-tizenöt ország nyaralóvendégeiből verbuválódik a közönség. az idei program hátralévő részében is neves művészek szerepelnek itt: augusztus 11.-én a szovjet barokk kvintett, 18-án a tátrai vonós-négyes, 25.-én pedig rados ferenc zongoraművész hangversenyére kerül sor a kastély falai között. gyakran már elővételben elfogynak a jegyek a hetenként megrendezett tihanyi orgonahangversenyekre, s hasonlóan sikeresek a köröshegyi, illetve a boglárlellel kápolna-koncertek is. a balaton-felvidéken barangolókat pedig egyebek között a vészprémi várban várja több hangverseny a hónap végéig.

idén új nyári színházzal bővül a balatoni műsorválaszték: zalában, az egervári várkastélyban létesítettek szabadtéri színpadot, ahol moliére „gömböc ur,” című vígjátékát mutatták be. több élvonalbeli színművésznk előadóját kínálja igényes szórakozást augusztusban: 7-én psota irén szerepel a színházban, 8-án szárszón került sor ruttkai éva műsorára, lukács sándor pedig 11-én a fonyódi korona pódium vendége lesz.

e hónapban 28 folklórműsor várja a népművészetünk iránt érdeklődő külföldi vendégeket, s hazai nyaralókat; a leggyakrabban az állami népi együttes, a budapest tánc-együttes, valamint a veszprém megyei és a mecsek tánc-együttes szerepel. a kulturális centrumok hétvégi programjainak sokhelyütt állandó kísérője a népművészeti kirakodóvásár is. a rendezők gondoltak a legkisebbekre is: a gyermekműsorok, bábelőadások mellett mindtöbb látogatót vonz az „aprók táncháza,” is, ahol a népitáncok alapelemeivel ismerkedhetnek meg a gyerekek.

az idei balatoni programból sem hiányozhat a fiatalok kedvelt műfaja, a könnyűzene: a popkoncertek közreműködői között olyan neves együttesek és előadók lesznek a következő hetekben, mint az omega, a dinamit, a lokomotivgt, a fonográf zenekar, illetve koncz zsuzsa.

/folyt.köv./
11.05/ig

bb.11. /keszthelyi kastélykoncert 2 folyt./ig

a balaton mellett mintegy két tucat állandó kiállítás várja a muzeumokban, illetve a tájházakban a látogatókat. a siófoki, a balatonfüredi, a tihanyi, a keszthelyi és a boglárlellei kiállítóteremben kéthetenként más-más képző-, illetve iparművészettel ismerkedhetnek meg az érdeklődők, s ugyancsak kínál időszakos tárlatokat a déli part új színpoltja, a szántópusztai idegenforgalmi és kulturális központ is. itt egyébként a paraszti életmód emlékei mellett látványos lovasbemutatókat is megtekinthetnek a vendégek. ugyancsak a lovasprogramok miatt vonz sok hazai és külföldi turistát nagyvázsony, bár a kinizsi vár, a postamuzeum és a céh-ház látványai is figyelmet érdemelnek. a balaton part egyik legsikeresebb kiállítása udvardi erzsébet festőművész tárlata - amely a hónap végéig látható a keszthelyi muzeumban - hiszen az e vidéken élő és alkotó művész ezüst és arany izzásu képein éppen a tájsajátos hangulatát örökíti meg.

a főszezon második felében sorra kerülő mintegy kétszáz kulturális, szórakoztató és sportműsor közül kiemelkedik az augusztus 17-1 buszaki búcsu eseménysorozata, amely sokoldalúan ismerteti meg az idelátogatókat a környék folklórjának jellegzetességeivel. az évadot szeptember 14-én a hagyományos badacsonyi szüret zárja; programjában egyebek között vidám felvonulással, táncbemutatóval, s a híres szüreti bálalal. /mti/

-.-

bb. 12. nem vette figyelembe az elsőbbségadási kötelezettséget - három halott

mm/gw hgy 1980. augusztus 5.

a xxi. kerületben a táncsics mihály ut és széchenyi ut kereszteződésében kolovratnik ivó 22 éves csehszlovák állampolgár személygépkocsijával figyelmen kívül hagyta az elsőbbségadási kötelező jelzőtáblát és összeütközött egy 52-es jelzésű autóbusszal, majd áttért a menetirány szerinti baloldalra, és ismét összeütközött egy 52-es autóbusszal. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője, valamint utasai közül kasaj pável 22 éves és scholzova jaroslava 22 éves csehszlovák állampolgárok a helyszínen meghaltak. a személygépkocsi egyik utasa súlyos, életveszélyes, egy autóbussz utast pedig szintén súlyos, de nem életveszélyes sérülésekkel szállítottak kórházba. /mti/

11.00/gw

- 14 -

Handwritten signature

bb. 13. keszthelyen megnyílt a georgikon nyári egyetem

tóá/ká/gw hgy 1980. augusztus 5.

a festetics györgy által 1797-ben alapított, a világ első rendszeres mezőgazdasági főiskolája, a georgikon emlékére augusztus 5-16. között ismét megrendezi a georgikon nyári egyetemet. a kedden kezdődött kurzuson 4 országból, Lengyelországból, az ndk-ból, hollandiából és a német szövetségi köztársaságból érkeztek közgazdászok, kulturálmérnökök. a hallgatóság a keszthelyi agrártudományi egyetem szakoktatóinak és más gyakorlati szakemberek előadásai alapján továbbá, - szakmai kirándulásokon - ismerkedik a magyar gazdasági élettel. a bevezető előadáson kardos zoltán, az egyetem mezőgazdaságtudományi karának dékánja magyarországi 35 évről adott áttekintést. /mti/

-.-

bb. 14. mélyhűtött barackos gombóc

mzs/ká/gw hgy 1980. augusztus 5.

megkezdtek a korai őszi és a sárgabarack feldolgozását kedden a győri hűtőházban. az idei rapszódikus nyár mintegy két héttel késleltette az érést, a minőségében azonban nem tett kárt. ezt jelezték az első szállítmányok, amelyek a sokorói dombvidékről és a dunántul több gazdaságból érkeztek. az előrejelzések szerint sárgabarackból a korábbi éveknél bőségesebb termés érkezik. az idei terv mintegy 400 tonna feldolgozását irányozta elő a két fajta gyümölcsből.

a sárga és őszibarackot mélyhűtik. a hűtőház műszaki-technikai feltételei naponta mintegy 20 tonna fagyasztását teszik lehetővé. a kisebb szemű sárgabarackokat a barackos gombóchoz használják, a nagyobb szeműekből, valamint az őszibarack teljes mennyiségéből mirelit krémet készítenek. a mélyhűtött barackos gombóc keresett export termék; legnagyobb vásárlója ausztria. /mti/

-.-

bb. 15. életmentő kitüntetése szegeden

dén/ká/gw hgy 1980. augusztus 5.

életmentő emlékéremmel tüntették ki juhász istvánné apátfalvi lakost, az ujszegedi kenderszövőgyár munkásnőjét. juhászné tavasszal az apátfalvi csokonai utcában egy égő lakásból élete kockáztatásával kimentett egy hároméves kisfiút.

/folyt. köv./
11.30/gw

- 15 -

Handwritten signature

bb. 15. /életmentő..... folyt./gw

Juhász nének kedden szegeden a csongrád megyei tanács székházában Petrik István a megyei tanács elnökhelyettese adta át a kitüntetést. a mentésben közreműködő Papp Ferenc segédmunkás, apátfalvi lakos pénzjutalomban részesült. /mti/

- . -

bb. 16. kun Lászlóné

s/gw hgy

1980. augusztus 5.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje aki 1941 óta volt tagja a pártnak, 74 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni búcsúztatása augusztus 11-én délután 2 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp ix. kerületi bizottsága

/mti/

- . -

bb. 17. időjárásjelentés

gw hgy

1980. augusztus 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. augusztus 5-én 13.00 órakor

folytatódik a meleg idő

az időjárásváltozást okozó légköri frontok kontinensünk északi partjai menten haladnak nyugatról kelet felé. hatásukra a brit-szigeteken, a német-lengyel síkság északi felén, a szovjetunió európai területének nyugati vidékén és a skandináv-félsziget nagy részén változékony, tulnyomóan felhős, szeles az idő. sok helyen esik az eső, elszórtan záporok, zivatarok alakulnak ki. európa legnagyobb részén azonban a leszálló légmozgások hatására általában kevés a felhő, a reggeli párásságtól eltekintve száraz az idő. a hőmérséklet kora délután sokhelyen eléri, sőt helyenként meghaladja a 30 fokot.

hazánkban hétfőn jobbra erősen felhős volt az ég, csak az esti óráktól csökkent számottevően a felhőzet mennyisége. a késő délutáni, esti órákban a dunántúlon szórványosan zivatarok alakultak ki. ezeket átmenetileg a szél megerősödése is kísérte. fülledt, meleg volt az idő. a hőmérséklet csúcscértéke 28 és 32 fok között alakult. kedd hajnalra általában 15, 20 fokig csökkent a hőmérséklet. kora reggel több helyen erősen párássá vált a levegő, a párásság megszűnte után azonban száraz, napos volt az idő. gyenge volt a légmozgás. a hőmérséklet 11 órakor 24 és 29 fok között váltakozott.

/folyt. köv./
13.05/gw

- 16 -

Kovács

bb. 17. /időjárásjelentés folyt./gw

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 25,4 fok volt, ez 3.8 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten 30 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1017 mbar, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 24 fok volt.

várható időjárás szerda estig:

kedden száraz, napos idő. hajnalban többfelé párásság. szerdán időnként megnövekvő gomolyfelhőzet, elszórtan futó zápor, esetleg zivatar. a változó irányú gyenge szél időnként kissé megélénkül. a hajnali hőmérséklet 15, 20 fok. a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 30 fok körül várható.

a duna vízállása budapestnél 386 cm, 20,0 fok.

/mti/

- . -

bb. 18. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke
1980. augusztus 5-én 14.00 óráig:

gw pr

1980. augusztus 5.

1. a vöröskereszt
2. továbbfejlesztik
3. bartók emlékház
4. kos-és koca-árverés
5. jókai nyomában
6. balatoni műsorfüzet
7. édesvizi halfeldolgozó
8. föld árapály
9. bőrpótlás
10. halálos balesetek
11. keszthelyi kastélykoncert
12. nem vette figyelembe
13. georgikon nyári egyetem
14. mélyhűtött barackos gombóc
15. életmentő kitüntetése.
16. kun Lászlóné
17. időjárásjelentés
18. hírjegyzék

/mti/

- . -

14.05/gw

- 17 -

14.05

bb.19. mezőgazdasági kiállítások - csehszlovákiában

i/kp/s/ig pr

1980. augusztus 5.

a csehszlovák szocialista mezőgazdaság, a modern nagyüzemi növénytermesztés és állattenyésztés legfrissebb eredményeit mutatja be az a két kiállítás, mely augusztus 23-án nyitja meg kapuit nyitrán és ceske budejovicén. mi-ként kedden a csehszlovák kulturális és tájékoztató köz-pontban tartott sajtótájékoztatón elmondták: az agrokomp-lex,80 és az éltető anyaföld című bemutatókon a szocialista gazdasági együttműködést is példázva, számos búrati ország üzemei - így a kaposvári ka-lyb és a bolyi mezőgazdasági kom-binát - termékei, technológiái, valamint szakemberei is résztvesznek.

az évente mintegy 500 ezer látogatót fogadó bemutatók idei fő témaköre a csehszlovák földterület mezőgazdasági hasznosításának problémái, a növény- és állattenyésztés leg-ujabb eredményei lesznek. az agrokomp-lex kiállításán - melyet hetedik alkalommal rendeznek meg - elsősorban a zöldség, gyümölcs és szőlőtermesztés hagyományait, fejlődését és táv-latait szemlélhetik a látogatók a fotók, kiállított tárgyak és grafikonok segítségével. a nyitrai „agrokomp-lex „80,, területén kap helyt csehszlovákia eddig legnagyobb vadászati kiállítása is, ahol többek között 4300 vadásztró-feát, modern vadászati kollékeket, vadászkutya-bemutatót, valamint solymászversenyt is láthat a csehszlovák és a szomszédos országokból érkező közönség.

mindkét kiállítás ideje alatt szakmai vitákat, kon-ferenciákat, előadásokat, valamint filmvetítéseket rendez-nek majd az otthoni és a külföldi szakemberek részére, a magánvendégeket és a cedok utazási irodán keresztül ér-kező turistákat pedig gazdag kulturális és sportrendezvé-nyek szórakoztatják.

/mti/

--

14.05/ig

- 18 -

14.05/ig

bb. 20. országos kertészeti öntözési bemutató tarcalon

hag/ká/gw pr

1980. augusztus 5.

országos kertészeti öntözési bemutatót rendeztek kedden a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát tarcali üzeme-ben. a szakmai előadásokkal egybekötött bemutatón az ország kü-lönböző kertészeteiből és szőlészeteiből összesen mintegy két-százötven szakember vett részt. a bemutató célja az volt, hogy a jelenlévő szakemberek működés közben ismerjék meg a legujabb öntözési eljárásokat és azok legkorszerűbb technikai eszközeit. mintegy tízféle módszert és eljárást, köztük nagy hatósugaru ön-tözőberendezéseket mutattak be.

a résztvevők a borkombinát tarcali üzemében megtekintet-ték az ötvenkétféle forintos költséggel épülő öntözőművet, a-melynek egyik részét kétszázötven hektáros szőlőterületen már ü-zembe állították. a végleges kiépülés után ezen a területen több mint hatszázötven hektár szőlőt, a teljes szőlőterület mintegy huszonöt százalékát öntözik majd.

az öntözés gazdasági haszna egyébként vitathatatlan. tarcalon a szőlőben a rendszeres öntözés mintegy huszonhét- ha-minc, az almánál huszonöt, a szilvánál pedig mintegy husz szá-zalékkal növelte meg a terméseredményeket. /mti/

- 19 -

14.05/ig

bb. 22. magyar-francia ifjúsági barátságtábor nyílt
salgóbányán

trné/ká/gw pr

1980. augusztus 5.

a kisz salgóbányai taborában kedden megnyílt a vii. magyar-francia ifjúsági barátságtábor. az ország minden részéből és franciaországból kilencven ifjúkommunista vesz részt a kéthetes táborozáson. a kisz központi bizottsága és a házigazdák változatos programot állítottak össze számukra. az elkövetkező napokban előadást hallgatnak magyarország történelméről, a mai magyarországról, fiatal képzőművészekkel és filmrendezőkkel találkoznak, felkeresik a palotási május 1. termelészövetkezetet, ahol a gazdaság szőlőskertjében az időszerű munkáknál segítkeznek majd. a hét végén országjáró utra indulnak ellátogatnak budapestre, kecskemétre, kirándulnak gemencre, dombóvárra, megismerkednek pécs nevezetességeivel, a siklósi várral és a villányi szobrászteleppel.

augusztus 14-én ismét a salgóbányai kisz-tábor lesz az otthona a fiataloknak, s színhelye a magyar-francia estnek, a hangversenynek, a vitadélelőttnek.

a magyar és a francia fiatalok vii. barátságtábora augusztus 17-én táborüzzel ér véget. /mti/

- . -

bb.23. javultak a művelődés feltételei az ipari centrumokban - a komárom megyei tanács vb ülése

ráb/ká/ig pr

1980. augusztus 5.

a munkásművelődés feltételeinek javítása került a kulturális tevékenység központjába komárom megyében - állapították meg a megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén, amelyen számba vették, hogyan valósították meg az ötéves közművelődési koncepciót. ismertették többek között, hogy új módszereket vezettek be az ipari üzemekben dolgozók

művelődésének gyarapítására. rendszeresítették például a nagyüzemekben a kulturális eseménysorozatokat, tervszerűbbé tették a szakmunkásképzést. több üzemben és művelődési házban munkás-továbbképző központot, stúdiót nyitottak. a munkások körében nőtt az érdeklődés az oktatás iránt: évente a dolgozók 12-13 százaléka tanul. ugyancsak sok munkás tölti hasznosan szabad idejét a stúdiószerű szakkörökben. 13 üzemben megnyitották a szocialista brigádok klubját és jó néhány helyen az üzemi-közművelődési bizottságok kezdeményezésére javultak a művelődés feltételei. a gyárakban, munkásszállásokon, művelődési házakban lehetőséget teremtettek a dokumentum- és játékfilmek rendszeres bemutatására.

/folyt. köv./
14.15/ig

- 20 -

14.15/ig

bb.23. /javultak a művelődés folyt./ig

a közművelődési tervek megvalósítása során hét településen képzőművészeti galériát nyitottak, tatabányán munkásszínházat építettek. ugyancsak a megyeszékhelyen két új művelődési központot építettek üzemi, illetve vállalati erőforrásból. a falusi színházi élet javítására mozgószínházat szerveztek. a megye minden városában rendszeresen szerveznek hangversenyeket és befejeződött az 5.000 lakoson felüli települések ellátása könyvtárakkal.

a vb ülésen hangsúlyozták, hogy az öt évvel ezelőtti elhatározott alapvető terveket teljesítették, s ezzel elsősorban a városokban, az ipari centrumokban javították a művelődés feltételeit. a továbbiakban is a figyelem homlokterében marad a munkások művelődése, de a falvakban is rendkívül sok tennivaló vár a közművelődés irányítóira. a mezőgazdaságban fokozatosan fel kívánják számolni a fejlett termelési kultúra és az attól elmaradt művelődési lehetőségek közötti különbséget. a mezőgazdasági üzemekben még nagyon kevés, vagy egyáltalán nincs közművelődési szakember, és számos fejlett mezőgazdasági üzem nem segíti lehetőségeihez mérten a művelődés tárgyi, személyi feltételeinek javítását. gondot okoz az is, hogy a falusi művelődési házak többsége felújításra szorul. a különböző intézmények, vállalatok összefogásával, közös beruházással tehető alkalmassá ezek a létesítmények a közművelődésre. /mti/

- . -

bb. 24. „célegyenesben,, a kombájnok délen - gyorsítják a járulékos munkákat

ö/kz/mv/gw pr

1980. augusztus 5.

országosan utolsó harmadában, az ország déli vidékén pedig már befejező szakaszában van az aratás. baranyában, bács-kiskun, csongrád és somogy megyében kedden már „célegyenesbe,, fordultak a kombájnok. csongrádban ezen a napon az összes aratnivalónak mindössze 3-4 százaléka állt még lábon, annak is a többsége rozs és zab volt. baranya és bács-kiskun megyében ugyanekkor a kalászosok tíz százaléka somogyban pedig mintegy 20 százaléka várt már csak betakarításra.

/folyt. köv./
14.25/gw

- 21 -

14.25/gw

bb.24. /,,célegyenesben,, folyt./ig

Csongrád nem véletlenül van az élen a gabonabetakarításban. az idén ezen a vidéken kezdődött meg az aratás, s az időjárás-adta előnyt a megye nagyüzemei kitűnő szervezéssel, szorgalmas munkával mindvégig meg is őrizték. eddig az volt a fő céljuk, hogy a szemtermést vigyék mielőbb biztos fedél alá s közben - viszonylag - elmaradtak az ugynevezett járulékos munkákkal, közöttük a szalma lehuzásával. a betakarítás előrehaladtával most ezekre összpontosítják erőiket. másodvetési tervüket teljesítették a megye közös gazdaságai: együttesen több mint 3000 hektáron ültettek illetve vetettek tarlóburgonyát, zöldségfélét, silókukoricát és egyéb takarmánynövényeket. az ország más vidékeivel ellentétben csongrádban viszonylag kevés csapadék hullt júliusban, ezért a lehetőséghez képest a teljes erővel megkezdtek a másodnövények kelesztő öntözését. 20-30 milliméteres mesterséges csapadékot juttatnak a másodnövényekkel bevetett táblákra.

baranyában, ahol az utolsó 10 százaléknyi buza betakarítását kezdték meg kedden a kombájnok, a szakemberek úgy számítják, hogy a hét végére a megye 60 ezer hektár kenyérgabona termése teljes egészében biztos fedél alatt lesz. azok a gazdaságok, amelyek már végeztek a munkával, csaknem 100 kombájnnal segítik azokat, amelyeknek gyengébb a műszaki ellátottsága. szinte minden esetben komplex segítségnyújtásról van szó, mert emberekkel együtt adják át a gépeket, sőt - szükség szerint - műhelykocsit és szállítójárművet is kölcsönöznek a rászoruló üzemeknek. csongrádhoz hasonlóan ezen a vidéken is gyorsítják a betakarítás járulékos munkáit. baranya nagyüzemei eddig a learatott terület 80 százalékán gyűjtötte össze a szalmát, a tarlótisztítást pedig 60 százalékos arányban végezték el. ugyancsak csongrádhoz hasonlóan befejezték a másodvetést is: az összesítések szerint körülbelül 5.000 hektárt hasznosítanak rövid tenyészidejű takarmánynövények termelésével.

bács-kiskun megyében kedden a kombájnoknak már körülbelül az egyharmada nem a saját gazdaságban dolgozott. az egymáshoz közel eső termelőszövetkezetek ugyanis - előzetes megállapodás alapján - gépkölcsönzéssel segítik egymást. a kedvező időt kihasználva teljes elndülettel dolgozó kombájnok bács-kiskun megye határában naponta mintegy 8000 hektárról vágják le, csépelik el a gabonát.

/folyt.köv./

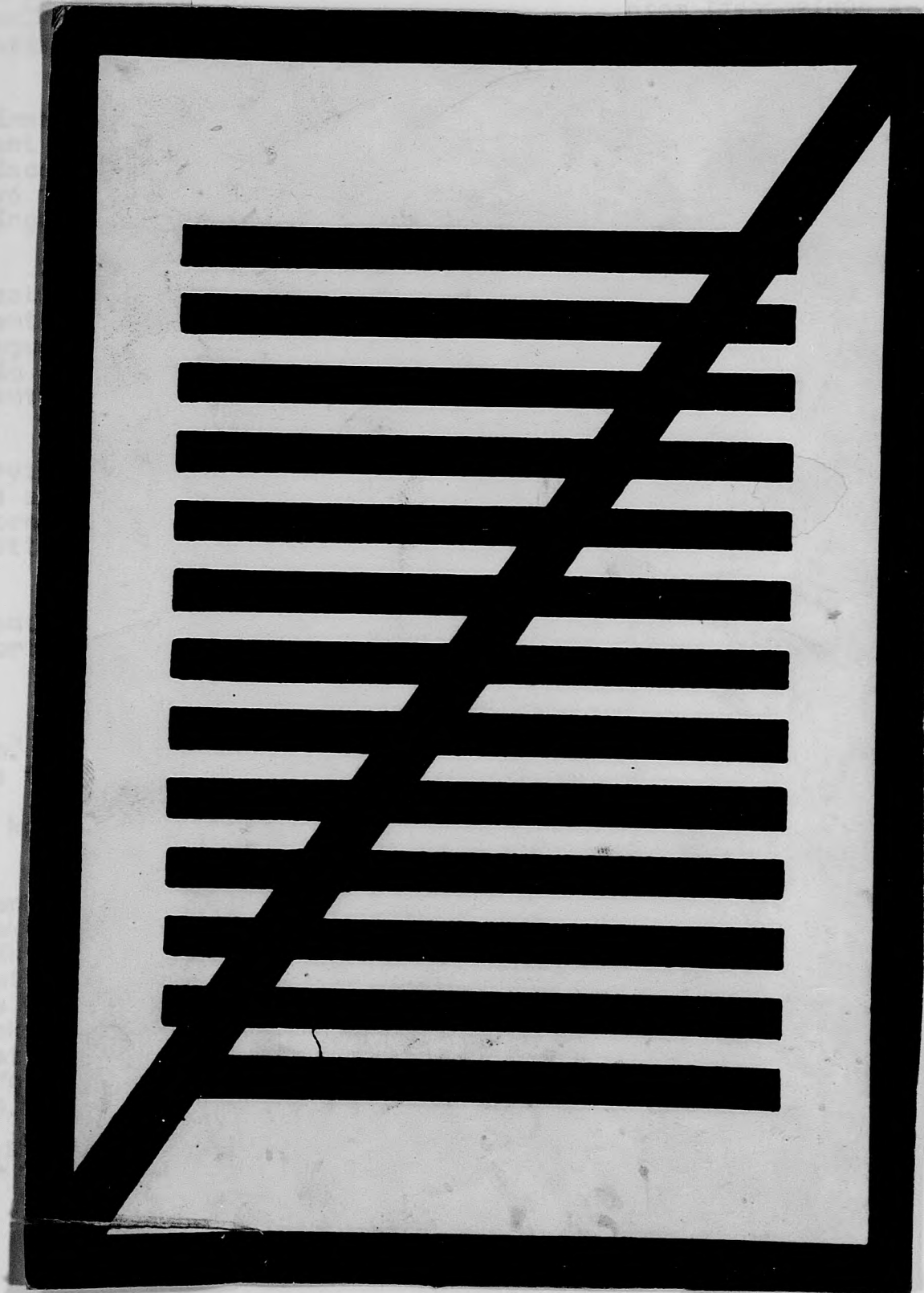
14.45/ig

- 22 -

1525

F

Hiduzó -
23. lap!

bb. 21. a művelődési otthonok helyzetéről tárgyalt a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága

gom/kz/kné pr

1980. augusztus 5.

Somogy ötvenhét művelődési háza és kilenc művelődési központja közepes színvonalon működik. Kiemelkedő szintet csak a honismereti mozgalomban és a szakkörök tekintetében értek el. Az okait elemezve a megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden kaposvárott tartott ülésén rámutattak a megye azon jellegzetességére, hogy lakosságának sok része olyan elszórt, kis falvakban él, amelyekbe a szakképzett népművelők nem szívesen költöznek. Kedvezőtlenül hat az is, hogy a tervszerű felújítás és átalakítás ellenére még ma is sok a rossz állapotban lévő, alig használható, sőt a célra teljességgel alkalmatlan művelődési ház. Ezek rendbehozatala napirenden van, s felsőmocsolád, balatonszentgyörgy, segesd, vizvár és szulok után jövőre kutas, tarany, somogyjád lakossága használhatja a falu felújított kulturális intézményét.

A vb határozata szerint a jövőben különös gonddal kell kezelni a nemzetiségiek lakta kis községek kulturális intézményeinek sorsát, és általában többet kell törődni az ifjúság nevelésével. Miután a megye továbbra is megőrizte mezőgazdasági jellegét, az ülésen kívánatosnak mondták, hogy a művelődési otthonok - a porrogi, illetve a porrogszentkirályi kertbarát körhöz hasonlóan - az eddiginél több segítséget adjanak a termeléssel kapcsolatos ismeretek gazdagításához. /mti/

- . -

bb. 25. elzárták a kettős-körös átszakadt gátját - apadnak a folyók a körösök vízrendszerében

i be/tr/sl/kné pr

1980. augusztus 5.

Hétfőn, a késő-esti órákban teljes egészében elzárták a kettős-körös 80 méter szélességben átszakadt gátját. A hajnali órákra a töltésszakadás elzáró falát homokzsákokkal támasztották meg, így az elöntött területre most már nem tör be a víz. Az elzárás hatására a kettős-körös vízszintje 15 centiméterrel emelkedett.

/folyt. köv./

15.14/kné

15/5

- 24 -

bb. 25. /elzárták..... folyt./kné

változatlanul súlyos azonban a helyzet az elöntött területet határoló hosszufoki-csatorna töltését és a tarhost körülvevő körtöltésen, ugyanis a hosszan tartó vízterhelés hatására rendkívüli mértékben átáztak a töltések. A dobozsarkad közötti uton nyulgát építésével állják utját a víznek. A körösök-völgyében továbbra is 8 ezer ember védekezik.

A körösök vízrendszerében apadnak a folyók, egyedül a hármas-körös árad. Az elmúlt 24 órában 30 centimétert csökkent a kraszna vízszintje, miután ágerdőmajornál levonult a második árhullám. Lassu az apadás a bodrogon is. A két folyó töltésein erőteljesen védekeznek az átázások és a szivárgások ellen.

A tiszta polgár alatt árad, az előrejelzések szerint szolnoknál 10-11-én 865 centiméter vízállással tetőzik, 45 centiméterrel az eddig mért maximum alatt. Az árhullámot augusztus 13-ra várják szegednél, 830 centiméteres magasság közelében. Az itt mért eddigi legmagasabb vízállás 960 centiméter volt.

Több mint 1.800 kilométer hosszúságban van a folyókon árvízvédelmi készültség. Harmadfokú a védekezés a kettős- és a hármas-körösön, a krasznán, a bodrogon, a lónyai-csatorna felső szakaszán és a tiszta tokaj és tiszafüred közötti szakaszán, összesen 839 kilométer hosszúságban.

Az elmúlt napokhoz képest tizenhét ezer hektárral csökkent a belvizzel elöntött terület. Jelenleg 76 ezer hektárt borít belvíz, ebből 24 ezer hektár a vetés. /mti/

- . -

bb. 26. repülő-, és hajómodellek a csehszlovák kulturális és tájékoztató központ kiállításán

t kp/tr/kné pr

1980. augusztus 5.

fiat, ford, rolls roys autók, régitipusú, kétfedeles repülőgépek, viking hajók - egyetlen teremben is jól megférnek azon a kiállításán, amely kedden nyílt meg a csehszlovák kulturális és tájékoztató központban. A bemutatón a prágai smer ipari szövetkezet gyártmányaiból: autók, repülőgép és hajómodellekből láthatnak izelítőt az érdeklődők, s akiknek kedve támad az apró járművekre, helyben meg is vásárolhatja azokat.

/folyt. köv./

15.20/kné

15/5

- 25 -

bb. 26. /repülő és.... folyt./kné

az 1952-ben alakult szövetkezet ötletes játékaival és modelljeivel szerte a világon, így a magyar játék- és hobby-boltokban is találkozhattak már a modellezés hasznos időtöltésének hódoló felnőttek és gyermekek. a kiállításon látható összerakható kis repülőgépek között vannak háboru előtti, illetve mai napig használatos típusok: bristol, albatris és a fiat cég korabeli gépmadarai, valamint a tu 144-es és il 62-es szovjet gépek másolatai is. a hajómodellezőket ősi vitorlások, a kisautók kedvelőit egyebek között a legelső renault, rolls roys és ford márkák várják. a kiállítás, melyet vaclav lamda, a smer szövetkezet munkatársa nyitott meg, augusztus 19-ig látható. /mti

- . -

bb. 27. harkányfürdő jövője - a gyógyviz a fejlesztés alapja

kász/kz/kné pr

1980. augusztus 5.

az ezredfordulóig a nemzetközi hírnevet szerzett gyógyító viz határozza meg harkányfürdő fejlődését - hangoztatják a mecsekvidéki intéző bizottság elnökségének kedden megtartott helyszíni ülésén. a termálvizes gyógyhely az ötödik ötéves tervben megvalósuló fejlesztés eredményeként naponta huszezer vendéget fogadhat majd, s ezzel 2000-ig kielégíti a jelentkező igényeket. népszerűségének növekedéséhez nagyban hozzájárult a nemrégiben átadott új gyógyászati pavilon is. a harkányba érkező vendégek ma már nemcsak a gyógykórházban, hanem a strandon is hozzájuthatnak az orvosi felügyelet mellett alkalmazott fiziko- és elektroterápiához, ultrahangos kezeléshez, vagy a tangenterhoz, azaz a víz alatti masszázshoz. a fürdőkultúra színvonalának további emelése végett a jövőben szaunát is építenek. az Európában egyedülállóan magas karbonitsulfid tartalmú gyógyviz gazdaságosabb felhasználása érdekében víztisztító és visszaforgató berendezés üzembe állítását és melegviziároló létesítését is tervezi a baranya megyei fürdő vállalat.

a mib elnökségi ülésén arra is felhívták a település jövőjét tervező szakemberek figyelmét, hogy harkány fejlesztésének programját a fürdőhely egyre növekvő forgalmának figyelembe vételével alkossák meg. a társadalmi testület javasolta, hogy a fürdő területének bővítése során a gyógyüdülőt választásuk majd külön a strandtól. /mti/

- . -

15.34/kné

- 26 -

16⁰⁰

bb.29. az ndk állami bankjának elnöke hazánkban

mm/sl/mné pr

1980. augusztus 5.

a magyar nemzeti bank elnökének meghívására hazánkba érkezett horst kaminsky, az ndk állami bankjának elnöke, aki tárgyalásokat folytat a magyar nemzeti bank vezetőivel a két ország bankjait kölcsönösen érdeklő kérdésekről. horst kaminskyt fogadta marjai józsef miniszterelnök-helyettes és hetényi istván pénzügyminiszter. /mti/

- . -

bb.28. felmérés a közétkeztetés helyzetéről - népi ellenőrök tájértekezlete székesfehérváron

zsi/ká/mné pr

1980. augusztus 5.

szeptemberben országos vizsgálattal mérik fel a népi ellenőrök 16 megyében és a fővárosban a közétkeztetés helyzetét - jelentették be kedden székesfehérváron, a központi népi ellenőrzési bizottság tájértekezletén. mint a tanácskozáson közölték, jelenleg 4,5 millióan veszik igénybe a tömegétkeztetés valamilyen formáját, vagyis a lakosság csaknem fele iskolai, munkahelyi, vagy vendéglátóipari előfizetéses ebédet fogyaszt. az általános és középiskolás diákok hatvan százaléka az iskolában étkezik, a felnőttek közül az ipari dolgozók 45 százaléka veszi igénybe a munkahelyi üzemi konyhát. a legalacsonyabb a mezőgazdasági dolgozók ellátottsági aránya: a foglalkoztatottak 15 százaléka jut rendszeresen előfizetéses ebédhez. megállapították, hogy a tömegétkezésben résztvevők aránya az elmúlt öt esztendő alatt 15 százalékkal emelkedett. a fejlődést elősegítette, hogy a vendéglátóipar országosan 114 önkiszolgáló étteremmel, 88 ételbárral és összesen 45 ezer adag napi főzési kapacitással, kilenc bázis-konyhával bővítette közétkeztetési hálózatát,

a népi ellenőrök országos célvizsgálata összegezi majd a gyermek- a diák- és a munkahelyi tömegétkeztetés személyi, tárgyi és közegészségügyi feltételeit, elemzi a nyersanyagellátás és ételszállítás formáit. külön kitérnek az ételválasztékra és a korszerű táplálkozás követelményeire. e célból két heti étrendet kísérik figyelemmel a munkahelyi és vendéglátó egységekben. a népi ellenőri vizsgálat kiterjed a kereskedelmi vendéglátás közétkeztetési formáira, főzési kapacitásának esetleges tartalékaira, valamint a nyersanyagnormák és a vállalati térítések alakulására is. /mti/

- . -

15.50/mné

- 27 -

16³⁰

bb.30. átértékelődik a bányászszakma: nagyobb felelősség a szakszervezeteken - megkezdődött a bányaiipari dolgozók nemzetközi konferenciája

t/mg/s/sl/zsu pr

1980. augusztus 5.

öt földrész bányászkioldóitainak részvételével megkezdődött kedden budapesti a bányaiipari dolgozók viii. nemzetközi szakszervezeti konferenciája, a nemzetközi számítástechnikai oktató- és továbbképző központ épületében zajló eseményt az szvsz-hez tartozó bányász szakszervezetek nemzetközi szövetsége rendezte, de a 45 tagországhól érkezett 150 bányászkioldó mellett más bányaiipari szervezetek is elküldték képviselőiket, hogy megvitassák az iparágban a világgazdaságban elfoglalt helyzetét, a bányaiipari dolgozók helyzetét, munka- és életkörülményeit, mozgalmi tevékenységük főbb irányait.

a négynapos konferencia első aktusaként plenáris ülésen találkoztak a résztvevők, amelyen jan lesnek, a nemzetközi szövetség elnökének megnyitóját után jakab sándor, a szot főtitkárhelyettese köszöntötte a résztvevőket a szot és a magyar bányaiipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége nevében. a konferencia egybeesik a helsinki európai biztonsági értekezlet ötödik évfordulójával - hangoztatta a főtitkárhelyettes, majd ezzel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy bár európa 35 éve békében él, a fegyverkezés feszültséget teremt a kontinensen, s világszerte. ugyanakkor a világgazdaságban az energiaprobléma egyre égetőbb kérdéssé válik, az olajjal, mint stratégiai árucikkkel manipulálnak a tőkés világban, s ez ugyan csak feszültséget teremt a nemzetközi életben. az emberiségnek az energiafelhasználás terén is nagyobb biztonságra van szüksége. a biztonság megteremtése a szakszervezetekre is nagy felelősséget ró. ma már nem elég ha a bányászszakszervezetek csupán érdekvédelmi feladatot látnak el. az, hogy a bányászat világszerte tapasztalható megújulása ne járjon együtt a kizsákmányolás növelésével, a robot konzerválásával, azon is múlik, hogy a szakszervezetek mennyire szólhatnak bele a gazdasági irányításba, tervezésbe.

ezután simon pál nehézipari miniszter a kormány és a magyar bányászat 120 ezer dolgozója nevében köszöntötte a résztvevőket. a hazai bányaiipari dolgozókról szövege kiemelte: a magyar bányászok tudják, hogy csupán a saját erőfeszítésük nem elegendő a nyersanyagszükséglet maradéktalan kielégítésére, ezért számítanak a világszövetség valamennyi bányászszervezetének, munkásának segítségére.

/folyt.köv./
16.25/zsu

-28-

1430

bb.30./átértékelődik ... folyt./zsu

alain simon, a csaknem 10 millió bányászt tömörítő szövetség főtitkára a világ bányaiiparában az utóbbi években tapasztalható változásokat, s azok okait elemezte. az egész világ bányaiiparának át kell állnia új kitermelő módszerek alkalmazására, hogy a tudományos-technikai fejlődés, az életszínvonal viszonylagos emelkedése és a világ népességének növekedése okozta energiahiányt kielégíthesse. ám ez az átállás óriási tőkebefektetésekkel jár, amire a kapitalista világban már csak a nemzetközi tőke képes. a nagytőkés csoportok nemzetközi együttműködésének eredményeként ugyan nő a hasznosítható energiahordozók mennyisége, ám mindez a bányászok kizsákmányolásának fokozásával jár, ezért a bányaiipar fejlődése megköveteli a szakszervezeti mozgalmat, az együttműködés erősítését. különösen igaz ez a széniparban. a szén erőteljes fordulattal tér vissza a világpiacra, mert ma ez a legolcsóbb energiahordozó és ebből a leggazdagabb földünk. az ásványvagyon kiaknázása és a kitermelő iparágak fejlesztése nemcsak egy-egy ország, de az egész emberiség egyetemes érdeke. az viszont, hogy a fejlesztés miképpen történik, s milyen hatással van a bányászok élet- és munkakörülményeire, nem lehet közömbös a bányászszakszervezeteknek. annál is inkább, mert a modernizáció - ha nem is mindenütt egyformán a világon - de módosítja a bányászszakma tartalmát, a bányászok szakképzettségét, és a munkafeltételeket. természetesen kontinensenként, s a társadalmi berendezkedéstől függően a bányaiipari dolgozók helyzete más és más: van ahol a munkalehetőségért, van ahol a magasabb jövedelemért vagy a biztonsági berendezésekért harcolnak a dolgozók. éppen ezért a szakszervezetek közötti együttműködés mellett az állandó és folyamatos tapasztalatcsereéről és a sajátos helyzetek elemzéséről sem szabad lemondani.

innen felhasználható 20 órától!

a plenáris ülés befejezése után az afrikai államok küldöttei vitatták meg a kontinensük bányászainak helyzetét, s a mozgalmuk előtt álló feladatokat. a konferencia szerdán szekció ülésekkel folytatódik./mti/

.-.

16.35/zsu

-29-

1430

bb.31. Lanovka épül mátraháza - kékestető között

kov/kz/zsu pr

1980. augusztus 5.

a mátrát és a bükköt még alkalmasabbá kell tenni vendégek fogadására, gyógyüdülésre, téli sportolásra és az ifjúsági turizmus fogadására is - hangoztatták kedden egerben, a mátra, eger, nyugat-bükk-i intéző bizottság elnökségének ott megtartott ülésén, az üdülőkörzet helyzetével, fejlesztési feladataival, lehetőségeivel foglalkozó ülésen rámutattak arra is, hogy az utóbbi évek forgalmi adatai már egyértelműen jelzik: a korábbihoz képest mind a mátra, mind pedig a bükk idegenforgalmi szerepe jelentősen megnövekedett, s az előrejelzések szerint, több tényező együttes hatására, a jövőben még tovább növekszik. a terület véleménye szerint ebben a balaton térségében tapasztalható zsúfoltságnak ugyanúgy része van, mint a javuló közlekedésnek, a készülő m-3-as autópályának, növelte a vidék vonzó hatását, hogy elkészült a mátra ellátását szolgáló regionális vízműrendszer nagyobb része, s ez szinte korlátlan lehetőségeket teremtett a további ilyen irányú fejlesztéshez; szilvásváradon új szálloda nyílt, és fedett lovarda épült. megkezdtek az első üdülőszövetkezetek szervezését, s ugyanakkor kempingek és motelek építésével is javítják a vendégfogadás feltételeit.

bejelentették az ülésen, hogy megkezdtek a mátrai lanovka tervezését, mátraháza és kékestető között szállítja majd az utasokat, készülnek a demjéni gyógyvíz hasznosításának tervei is./mti/

-. -

bb.32. eltemették kis nagy józsef kossuth-díjas bányamérnököt
igó/kz/zsu pr

1980. augusztus 5-

a pécsi központi temetőben kedden bányászszertartással búcsúztatták el a 75 éves korában elhunyt kis nagy józsef kossuth-díjas bányamérnököt, az egykori pécsi szénbányászati tröszt nyugalmazott főmérnökét. ravatalánál egykori munkatársai álltak díszőrséget bányászlámpával a kezükben.

/folyt.köv./

16.45/zsu

-30-

14/10

bb.32./eltemették ... folyt./zsu

a magyar szénbányászati tröszt, a mecseki szénbányák vállalata, az országos magyar bányászati és kohászati egyesület, valamint a munkatársak és a barátok nevében radó aladár bányamérnök, az ombke mecseki csoportjának titkára vett búcsút a kiváló szakembertől. kis nagy józsef csaknem négy évtizeden át dolgozott a szénbányászatban. a felszabadulás után dorogról tért vissza a mecseki szénmedencébe, ahol egyik irányítója volt a legendás emlékezetű széncsatának, megalapozója a mecseki bányák hosszútávú fejlesztésének. nevéhez fűződik egy új munkaszervezési forma, az úgynevezett ciklusos termelés bevezetése a pécsi bányákban és ő kezdeményezte a bányászati kutatómunka megszervezését a mecsekalján. munkássága elismerésül 1953-ban kossuth-díjat kapott. magas társadalmi funkciókat töltött be a szakszervezetben, a tudományos ismeretterjesztő társulatban, az országos magyar bányászati és kohászati egyesületben./mti/

-. -

embargó 18 óráig!

bb.33. kubai külügyminiszterhelyettes látogatása

tr/zsu ie

1980. augusztus 5.

j.r. viera linares kubai külügyminiszterhelyettes, aki szarka károly külügyminiszterhelyettes meghívására budapestre látogatott, megbeszélést folytatott az ENSZ fórumain napirenden szereplő időszzerű kérdésekről. a kubai külügyminiszterhelyettest fogadta puja frigyos külügyminiszter./mti/

-. -

bb.34. időjárásjelentés

pá/mné ie

1980. augusztus 5.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 5-én, kedden este: melegidő, néhány záporral

várható időjárás szerda estig: időnként megnövekszik a gomolyfelhőzet és holnap már szórványos futó zápor, zivatar valószínű. napközben kissé megélénkül a főként nyugati irányú szél. a hőmérséklet holnap kora délután 30 fok körül lesz. /mti/

-. -

19.00/mné

- 31 -

20/11
8P

bb.35. már csak békés megyében szünetel árviz miatt a közúti forgalom

i/mg/pá/zsu ie

1980. augusztus 5.

ujra járható borsod megyében a 37-es számú főút 171 és 172 kilométerközti szakasza - jelentette kedd este az utinform. a bodrog visszavonult medrébe, az utszakaszt megtisztították, így a régi útról újra a főútra terelhetők a forgalmat. újra megindulhattak a gépkocsik a szabócs-szatmár megyei cégény és dányád között is. békés megyében azonban nem ilyen kedvező a helyzet. szeghalom és csökmő között víz alatt áll a 47 es számú főút, de az árvízvédelmi munkálatok miatt egészen berettyóujfaluiig szüneteltetik a gépkocsiforgalmat. ugyanígy víz borítja a szeghalom-doboz, a békés és tarhos, a doboz és sarkad közötti utakat. az érintett községeket gyula és sarkad, illetve északról komádi és biharkezesztes felől közelíthetik meg az autósok. /mti/

bb.36. kánikulai rekordok - több mint egymillió köbméter víz fogyott

i/mg/pá/zsu ie

1980. augusztus 5.

harminc fok árnyékban, napon 35, buszon, üzletben még annál is több: igazi kánikula izzasztott kedden szerte az országban. több idei „meleg csucs”, megdőlt.

a fővárosi strandokat például idei hétköznapon még nem keresték fel ilyen sokan, mint kedden. a palatinus 15 ezer látogatót fogadott, a szabadság strandfürdő pedig 12 ezret, s zömüket délután. a dagályban például délután három és négy óra között tetőzött a forgalom, sorok kígyóztak a pénztáraknál.

a kánikulában sok ezer embert vonzott a duna, horgászok szállták meg a rakpartot. a mahart járatai már délelőtti megtelten indultak el esztergomba, visegradra, öt hajón csaknem ezren hűsöltek a dunai szélben.

/folyt.köv./

20.40/zsu

-32-

21⁰⁰
30

bb.36. /kánikulai ... folyt./zsu

a délutáni órákban pedig már nem lehetett jegyet kapni az esti sétahajókra. az idén először volt „telt ház”, a mahart kőrséta járatain, 1200-an indultak el vízi városnézésre.

a kánikula az élelmiszerüzletek, éttermek forgalmát is módosította. a batthyány téri élelmiszeráruházban például rekordmennyiségű üdítőital fogyott. a kereskedők szerint egy átlagos kora nyári napon 300-400 üveg üdítőt visznek el a vásárlók, kedden viszont zárás előtt három órával már az 1500-ik üveget blokkolták a pénztárosok. persze kelendő volt a sör - s ami örvendetes a tej és a tejtermék is. ugyanakkor felvágott-félékből, husból és kenyérből kevesebb fogyott ezen a napon.

a főváros kerthelyiségei a szokottnál nagyobb forgalmat bonyolítottak le. a hűvösvölgyi nagyvendéglő például ugyanannyi vendéget fogadott, mint a múlt heti kánikulai szabad szombaton, illetve vasárnap.

a perzselő napnak elsősorban a szabadnaposok, nyaralók örülnek. több munkahelyen azonban kifejezetten gátolhatja a munkát a nagy meleg, a tartós hőség pedig nem egyszer zavart okoz a közszolgáltatásokban. eddig azonban nem volt semmi különösebb fennakadás. a bkv-nál bár egész nap tartottak attól, hogy a nagy melegben megpattannak a vezetékek, megemelkedik a sín - egyetlen műszaki hiba sem gátolta a közlekedést. nyugodtak a szakemberek a vízműveknél is, annak ellenére, hogy a fővárosiak egyre több vizet fogyasztanak. hétfőn már túllépték az egy millió köbmétert, kedden pedig már estig elfogyott ugyanennyi víz. a plafon - ennyivel birkózik meg a vízművek - napi 1 300 000 köbméter. igaz viszont, hogy még nem öntöznek budapesten a kerttulajdonosok. a tapasztalatok szerint a locsolókékv a tartós kánikula negyedik napján éri el a tetőpontot.

a vízművek műszaki szakemberei érdekességként elmondták: egy átlaghőmérsékletű napon a telepekről északról, illetve délről érkező ivóvíz valahol budapest középvonala alatt találkozik, kánikulában a nagyobb fogyasztás miatt ez a „randevu”, észak felé tolódik. mivel így a déli kerületek kevesebb vizet jutnának, át kell kötni a csöveket, hogy a vízáramlás megváltozzon, s a déli kerületek is elegendő vízhez jussanak.

/folyt.köv./

20.50/zsu

-33-

21⁰⁰
30

é azonban

bb.36./kánikulai ... 2. folyt./zsu

a nagy hőség nem érződött a mentők munkáján: bár a déli órákban sok embert szállítottak be a kórházakba, a forgalom nem haladta meg a szokásosat. az ügyeletes főorvos véleménye szerint a rosszullétek egyik fő oka a helytelen öltözködés. az idősök többnyire sötét ruhát viselnek a legnagyobb melegben is, ami elnyeli a fényt. egy fekete és egy fehér felület között tíz celsius fok különbségnyi is lehet a hőmérséklet, nemcsak divat kérdése tehát a világos, könnyű ruhák viselete.

szerdára ugyancsak kánikulát jeleznek a meteorológusok. /mti/

- . -

bb. 37. a belpolitikai főszerkesztőség híreinek jegyzéke
1980. augusztus 5-én 14.00 órától zárásig

kné ie

1980. augusztus 5.

19. mezőgazdasági kiállítások
20. öntözési bemutató
21. a művelődési otthonok /szerződéskötés visszavonva/
22. barátságtábor
23. komárom megyei tanácsülés
24. célegyenesben
25. apadnak a folyók
26. repülő- és hajómodellek
27. karkány fürdő
28. felmérés
29. az ndk állami bankjának elnöke
30. nagyobb felelősség
31. lanovka épül
32. eltemették kis nagy józsefet
33. kubai külügyminiszterhelyettes

/folyt. köv./

21.00/kné

- 34 -

21²⁵/_{3P}

bb. 37. /a belpolitikai.... folyt./

34. időjárásjelentés
35. helyreállt a közúti forgalom
36. kánikulai rekordok
37. hírjegyzék

/mti/

- . -

v é g e

- 35 -

21.05/kné

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: halasi györgy
fehér péter
izsák erika

21³⁰/_{3P}

60.008/6

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1980. augusztus 6. s z e r d a

bb.1. az időjárásra panaszkodhatunk, a művészekre és a közönségre
nem - gyorsmérleg a budapesti szabadtéri színpadok programjáról

i/km/zsu pr

1980. augusztus 6.

nem fogott ki a korábbi hetek mostoha időjárása a budapesti szabadtéri színpadok műsorainak rendezőin, illetve a közönségen, a gazdag nyári program tuljuttott háromnegyed részén; 98 előadásból már 77-et megtartottak, több mint 120 éve nem tapasztalt „téliés,, nyár nem szegte kedvét a csillagtetős színházi programok művészeinek és nézőinek, mindössze egy műsor, a mexikói balett első budapesti programjai maradt el a zord idő miatt. bár a végső nyári zárás még kicsit odébb van, az eddigi program mérlegét katona ferenc, a szabadtéri színpadok igazgatója megvonta az mti munkatársának:

- az időjárásra panaszkodhatunk, a művészekre, a közönségre azonban nem. két évvel ezelőtt azt gondoltuk, hogy annál kiméletlenebb nyarunk nem lehet, ez az idei azonban még az 1978-as esztendő is tultesz. bár akkor mintegy 30 esőnapon népesültek be a szabadtéri színpadok, az idein pedig mindössze hét alkalommal, mégis úgy vélem, a mostani nyár jobban próbára tette a művészeket és a közönséget egyaránt. talán a gazdagabb programnak, a gondosabb, a közönség igényeit jobban figyelembevevő műsornaptárnak köszönhetően a nézőszámban a gondoltnál kevésbé mutatkozik a fogvacogató esték hatása.

/folyt.köv./

BP